

Safweoedd Mathemateg

Dyma rai safweoedd defnyddiol sy'n cynnwys gweithgareddau a gemau addas i gefnogi gwaith Mathemateg Blwyddyn 3 i 6.

www.funbrain.co.uk

www.mathsframe.co.uk

www.mathzone.co.uk

www.primarygames.co.uk

www.teachingtables.co.uk

www.woodlands-junior.kent.sch.uk

www.echalk.co.uk/Maths/maths.aspx

www.coxhoe.durham.sch.uk/curriculum-links/numeracy

www.topmarks.co.uk

www.sgfl.org.uk/games/games/maths

<http://www.learnyourtables.co.uk/en/index2.htm>

Rhifedd yn yr Ysgol

Adio a Thynnu

- Ydych chi'n cael anhawster rhoi cymorth i'ch plentyn gyda gwaith cartref Mathemateg?
- Ydy ein dulliau yn achosi dryswch i chi?

“Nid dyma'r dulliau yr oeddech chi'n eu defnyddio yn yr ysgol!”

Defnyddiwch y canllawiau mathemateg yn y llyfryn hwn i'ch cynorthwyo.

Cynnwys y Llyfryn

Meithrin

Derbyn

Dulliau Blwyddyn 1

Dulliau Blwyddyn 2

Dulliau Blwyddyn 3

Dulliau Blwyddyn 4

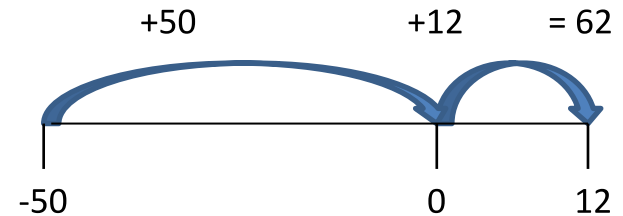
Dulliau Blwyddyn 5

Dulliau Blwyddyn 6

- Defnyddio llinell rif i ddarganfod y gwahaniaeth rhwng rhifau positif a rhifau negyddol.

e.e. -50 i $12 = 62$

- Gallu gwirio atebion drwy ddefnyddio gweithrediadau gwrthdro.

$$\begin{array}{r}
 454128 \\
 + 127566 \\
 \hline
 581694
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 71 \quad 81 \\
 581694 \\
 - 454128 \\
 \hline
 127566
 \end{array}
 \quad
 \text{neu}
 \quad
 \begin{array}{r}
 71 \quad 81 \\
 581694 \\
 - 127566 \\
 \hline
 454128
 \end{array}$$

- Gallu canfod gwahaniaethau rhwng rhifau a 2 le degol.

e.e.

$$\begin{array}{r}
 151 \quad 81 \\
 16279.37 \\
 - 7552.84 \\
 \hline
 8726.53
 \end{array}$$

Blwyddyn 6 Adio a Thynnu

- Darllen, ysgrifennu a chyfri ymlaen ac yn ôl hyd at 1,000,000.
- Parhau i ddefnyddio dulliau Blwyddyn 5 i sicrhau dealltwriaeth o ddulliau cryno, gan ddatblygu i rifau mwy.

e.e.

$$\begin{array}{r} 947237 \\ + 369485 \\ \hline 1316722 \\ 11 \quad 11 \end{array}$$

- Datblygu i adio degolion, gan ddeall gwerth lle.

e.e.

$$\begin{array}{r} 3869.46 \\ + 492.23 \\ \hline 4361.69 \\ 111 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 47.68 \\ 72.942 \\ + 6.27 \\ \hline 126.892 \\ 111 \end{array}$$

- Parhau i ddatblygu dulliau tynnu fertigol BI 5.

e.e.

$$\begin{array}{r} 6111 \\ \cancel{7} \cancel{2} 5247 \\ - 87235 \\ \hline 638012 \end{array}$$

- Datblygu tynnu degolion.

e.e.

$$\begin{array}{r} 4161 \\ 3\cancel{5} \cancel{7} 2.76 \\ - 287.32 \\ \hline 3285.44 \end{array}$$

Meithrin Adio a Thynnu

- Cyfri ar lafar o 1 i 10
- Ffurio rhifau 1 i 5.

- Enwi a trefnu rhifau hyd at 5.
- Ychwanegu un yn fwy ac un yn llai wrth gyfri hyd at 5 o wrthrychau .
- Ffurio rhifau a chyfri hyd at 5 gwrthrych yn gywir

Derbyn Adio a Thynnu

- Darllen, ysgrifennu a chyfri ymlaen ac yn ôl hyd at 10

Ffurio Rhifau

Mae'n bwysig bod eich plentyn yn cael eu hannog i ffurfio rhifau y ffordd cywir. Gobeithio bydd y canllawiau isod o gymorth i chi fel rhieni/gofalwyr pan fydd eich plentyn yn ymarfer ffurfio rhifau adref.

Mae'r smotyn yn dynodi man cychwyn ffurfio'r rhif gyda phensil.

Dylai'r bensil aros ar y papur gan ddilyn llwybr y saethau.

Ar gyfer rhif 4 bydd rhaid codi'r bensil er mwyn cwblhau yr ail ran o'r rhif. Dynodir man cychwyn yr ail ran gyda chroes.

Os oes angen mwy o wybodaeth neu gyngor, mae croeso i chi gysylltu gyda'ch athrawes ddosbarth eich plentyn.

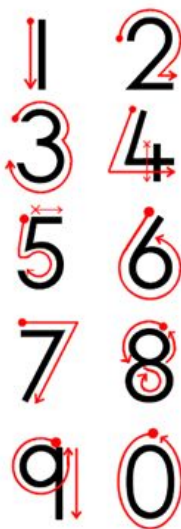
- Adnabod rhifau hyd at 10.

- Ffurio rhifau hyd at 10 gan ddilyn y canllawiau uchod.

- Deall ystyr uwchben, o dan, wrth ymyl ac yng nghanol.

- Cyflwyno patrymau syml e.e. bob yn ail - coch, glas, coch, glas bob yn ddau - coch, coch, glas, glas

- Wrth ddysgu adio gyda'ch plentyn mae'n bwysig cychwyn gyda'r rhif mwyaf bob amser e.e. $3+2$ cychwyn gyda 3 a chyfri ymlaen 2 (dweud 4 yna 5.)

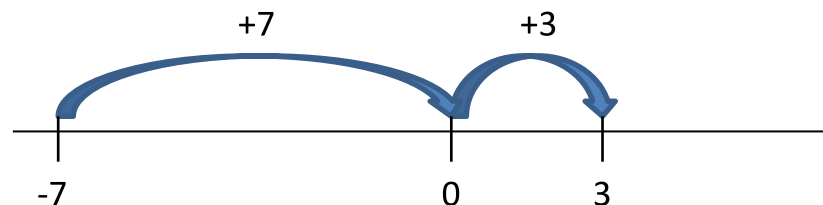

Blwyddyn 5 Adio a Thynnu

- Defnyddio llinell rif i ddarganfod y gwahaniaeth rhwng rhifau positif a rhifau negyddol.

e.e. $-7 + 3 = 10$

- Gallu gwirio atebion drwy ddefnyddio gweithrediadau gwrthdro.

$$\begin{array}{r}
 81 \\
 54128 \\
 + 37566 \\
 \hline
 91694 \\
 1 1
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 81 \\
 91694 \\
 - 37566 \\
 \hline
 54128
 \end{array}
 \quad
 \text{neu}
 \quad
 \begin{array}{r}
 81 \\
 91694 \\
 - 54128 \\
 \hline
 37566
 \end{array}$$

- Gallu canfod gwahaniaethau rhwng rhifau ag 1 lle degol.

$$\begin{array}{r}
 21 81 \\
 279.3 \\
 - 2452.8 \\
 \hline
 0826.5
 \end{array}$$

Blwyddyn 5 Adio a Thynnu

- Darllen, ysgrifennu a chyfri ymlaen ac yn ôl hyd at 100,000.
- Parhau i ddefnyddio dulliau Blwyddyn 4 i sicrhau dealltwriaeth o ddulliau cryno, gan ddatblygu i rifau mwy.

C D U	M C D U
e.e. 2 5 4	2 4 6 8
+ 1 3 3	+ 1 7 5 6
<u>3 8 7</u>	<u>4 2 2 4</u>
	1 1 1

- Symud ymlaen i ddull cryno, hyd at 100,000

$$\begin{array}{r}
 54128 \\
 + 37566 \\
 \hline
 91694 \\
 \hline
 1 \quad 1
 \end{array}$$

- Parhau i ddatblygu dulliau adio a thynnu fertigol gydag arian a mesuriadau.

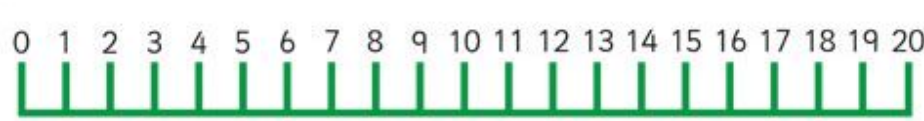
e.e.

£24.35	21 01	36.14 km
+ £14.26		- 28.09 km
<u>£38.61</u>		<u>08.05 km</u>
1		

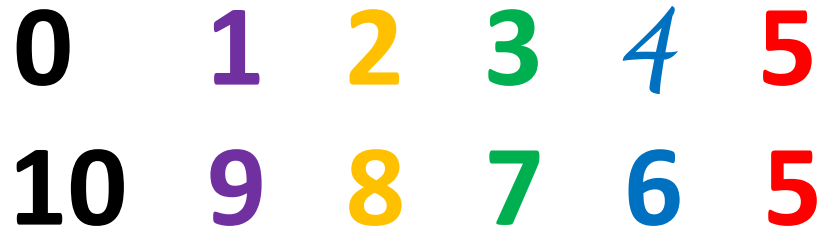
Blwyddyn 1 Adio a Thynnu

- Darllen, ysgrifennu a chyfri ymlaen ac yn ôl hyd at 20

- Ymarfer Bondiau rhifau at 10

- Adio a thynnu rhifau sy'n cynnwys hyd at 10 gwrthrych
e.e. 2 wrthrych adio 3 wrthrych

- e.e. 3 wrthrych tynnu 1 gwrthrych

Blwyddyn 2 Adio a Thynnu

- Darllen, ysgrifennu a chyfiri ymlaen ac yn ôl hyd at 100.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

- Parhau i ymarfer bondiau rhif at 10 er mwyn adio rhifau tebyg at 100.

e.e. $7 + 3 = 10$ $70 + 30 = 100$

- Deall fod tynnu yn wrthdro i adio, nodi'r broses dynnu sy'n cyfateb i'r sym adio yn arbennig ynghyd a'r gwrthdro,

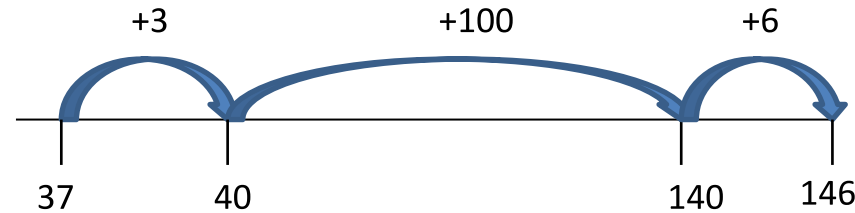
e.e. $6 + 4 = 10$ felly $10 - 4 = 6$ neu $10 - 6 = 4$

Blwyddyn 4 Adio a Thynnu

- Parhau i ddefnyddio llinell rhif wag i ddarganfod y gwahaniaeth trwy gyfrif i fyny o'r rhif lleiaf

e.e. $146 - 37 = 3 + 6 + 100 = 109$

- Parhau i ddatblygu'r dull cryno gyda degau a channoedd

e.e. $125 - 38 = 87$

$$\begin{array}{r} 0 \ 11 \ 1 \\ 1 \ 2 \ 5 \\ - \quad 3 \ 8 \\ \hline 8 \ 7 \end{array}$$

- Cyflwyno adio a thynnu fertigol gydag arian.

e.e.

$$\begin{array}{r} \pounds 4.36 \\ + \pounds 2.17 \\ \hline \pounds 6.53 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 6 \ 1 \\ \pounds 7.39 \\ - \pounds 3.64 \\ \hline \pounds 3.75 \end{array}$$

Blwyddyn 4 Adio a Thynnu

- Darllen, ysgrifennu a cyfri ymlaen ac yn ôl hyd at 10,000.
- Parhau i ddefnyddio dulliau Blwyddyn 3 i sicrhau dealltwriaeth o ddulliau cryno, gan ddatblygu i rifau mwy.

$$\begin{array}{r} \text{D U} \\ \text{e.e. } 54 \\ + 33 \\ \hline 87 \end{array} \qquad \begin{array}{r} \text{C D U} \\ 68 \\ + 53 \\ \hline 121 \\ 1 \end{array}$$

- Symud ymlaen i ddull cryno, hyd at CDU + CDU

$$\begin{array}{r} \text{C D U} \\ 128 \\ + 237 \\ \hline 365 \\ 1 \end{array}$$

* - Mae'r iaith yr ydych yn ei ddefnyddio yn bwysig iawn yma! Mae angen gwybod beth yw gwerth pob rhif, e.e. 8 adio 7 yn hafal i 15, ysgrifennu 5 i lawr a chario deg. 20 adio 30 yn hafal i 50, a'r deg ychwanegol yn 60. Yn olaf, mae 100 adio 200 yn hafal i 300.

Blwyddyn 2 Adio a Thynnu

- Yn defnyddio'r ffeithiau rhif mae nhw'n eu gwybod i'w helpu i gyfrifo atebion newydd.

e.e. Mae $7 + 7$ yn 14, felly mae'n rhaid bod $7 + 8$ yn 15

Os ydy $5 + 3$ yn 8 felly mae $15 + 3 = 18$

- Adio a thynnu rhifau llai na 10 yn y pen, ac yna mynd ymlaen i wneud yr un peth â rhifau hyd at 20;

e.e. Beth yw $2 + 4$? Neu Beth yw $7 - 3$?

Gwefannau Defnyddiol

- <http://www.learnyourtables.co.uk/en/index2.htm>
- <http://www.topmarks.co.uk/>
- <http://www.bbc.co.uk/schools/starship/maths/>
- <http://www.primaryresources.co.uk/maths/maths.htm/>
- <http://nrich.maths/>
- <https://hwb.wales.gov.uk/>
- <http://resources.woodlands-junior.kent.sch.uk/maths/>
- <http://mathszone.co.uk/>
- <http://www.funbrain.com/brain/MathBrain/MathBrain.html>
- <http://www.crickweb.co.uk/ks1numeracy.html>
- <http://www.bbc.co.uk/cymru/dysgu/camaucyfri/>
- <http://www.maths-games.org/>
- <http://www.bbc.co.uk/bitesize/ks1/maths/>

Gallwch hefyd lawrlwytho app - **Cyfri gyda Cyw.**

Blwyddyn 3 Adio a Thynnu

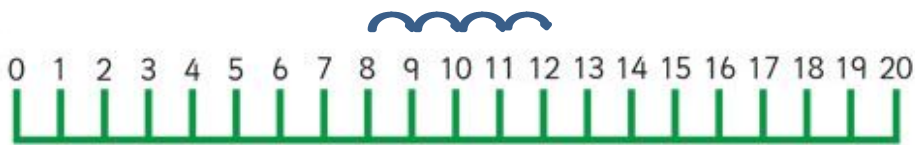

- Darllen, ysgrifennu a chyfri ymlaen ac yn ôl hyd at 1000.
- Symiau llorweddol, gyda rhifau ar goll.

e.e. $12 + 3 = \square$ $8 + \square = 15$

- Defnyddio llinell rif i adio (fesul cam ymlaen).

e.e. Dechrau gyda 8 ac adio 4 = $\square$

- Dechrau ymrannu y rhif lleiaf pan yn adio.

e.e. $24 + 13 = 24 + 10 + 3 = 37$

$124 + 25 = 124 + 20 + 5 = 149$

- Cyflwyno adio fertigol a chario drosodd.

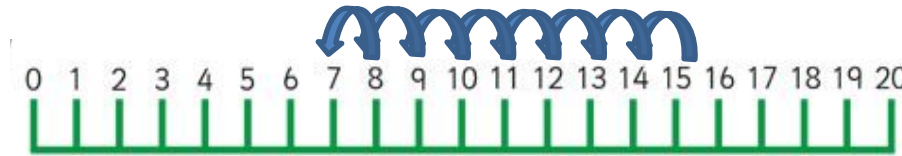
e.e.	D U	7 9	D U
	3 4		+ 1 3
	<u>+ 2 5</u>		<u>9 2</u>
	<u>5 9</u>		<u>1</u>

Blwyddyn 3 Adio a Thynnu

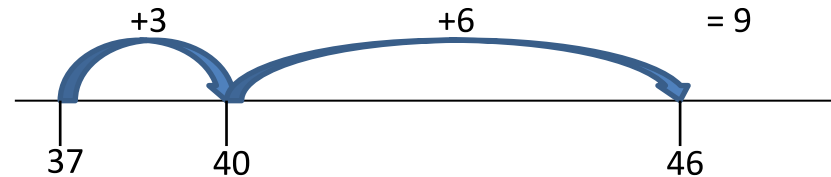
- Defnyddio llinell rif i dynnu (fesul cam yn ôl).

e.e. Dechrau gyda 15, a thynnu 8 = $\square$

- Defnyddio llinell rif wag i ddarganfod y gwahaniaeth trwy gyfrif i fyny o'r rhif lleiaf

e.e. $46 - 37 = 9$

- Cyflwyno tynnu fertigol a menthyg o'r golofn degoedd.

e.e. $34 - 18 =$

2 1
~~3~~ 4
<u>- 1 8</u>
1 6